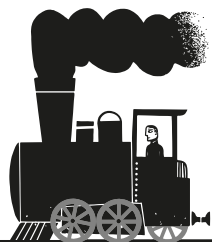

Andana
editorial

El Maquinista

L'obra *Les aventures de Diània* ha estat guardonada amb el IV Premi de narrativa infantil i juvenil en valencià Ciutat de Dénia, a proposta del jurat integrat per Vicent Vidal (especialista en literatura infantil), Lúcia Signes Mata (Ajuntament de Dénia), M del Mar Reus Bas (Ajuntament de Dénia), Ricard Peris (Andana Editorial) i Lúcia Casanova (Andana Editorial).

© del text: Francesc Gisbert
© de les il·lustracions: Javier Lacasta Llácer
© Andana Editorial
Av. Aureli Guaita Martorell, 18
46220 Picassent
andana@andana.net - www.andana.net
Tlf. 962 48 43 82

Imprés per *Impres Puchades*

1a edició: Octubre, 2021
ISBN: 978-84-18762-16-1
Dipòsit legal: V-2652-2021

Prohibida la reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquest llibre en cap forma ni per cap mitjà sense l'autorització escrita de l'editor. Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra podeu adreçar-vos al CEDRO (www.conlicencia.com; 917 02 19 70 / 932 72 04 47). Tots els drets reservats.

Camins de Roma

Roma va voler conquerir el món. I el món es deixà conquerir. Els romans senten que tenen el dret de governar la humanitat. I gran part de la humanitat es resigna a ser governada. És la ciutat més poblada i poderosa que mai no ha existit. Roma devora tot el que toca, com un immens remolí.

Les legions romanes s'estenen, a finals de l'era d'August, per tot el món. Totes les terres conegudes han estat conquerides i paguen tribut. Només existeix el món dibuixat als mapes de Roma. Més enllà dels límits, a Britània o Germània, a la Sarmàtia d'Orient o als deserts del nord d'Àfrica, no hi ha res. Tan sols tribus desconegudes i llegendes fantàstiques.

La primera vegada que vaig arribar a Roma, el port d'Òstia, de límits imprecisos, obria un niu de cales de formigó on fondejaven centenars de naus. Converses en totes les llengües i pells de totes les races. Embarcacions de qualsevol país i viatgers de les més diverses procedències. Hi entraven i n'eixien, ancoraven al punt d'arribar o desplegaven veles i remys per a navegar. A les nits, la resplendor dels temples i les vil·les desafiaven la foscor i s'endevinaven mar endins.

Els meus pares m'enviaren a Roma per servir la família patrícia dels Tiberíades. Pensava que em trobaria una ciutat temuda i admirada. El que em vaig topar va ser una ciutat on es respirava la por. Una por silenciosa palpada en les mirades i assaborida en les converses en veu baixa. Una por a la qual, sense saber-ho encara, m'enfrontaria amb la més singular de les companyies.

Però anem a pams. Per a entendre la meua història, el primer que heu de saber és que no soc romana. Vaig nàixer a Diànum, a la costa de la península d'Hispania. Per als romans, tot allò és una província més del seu Imperi, la Tarraconense. Vivia en una alqueria, prop de l'Almadrava. A l'Almadrava teixien xarxes i hi havia un taller de terrissaires. Fabricaven àmfores i teules. La meua família cultivava la terra dels voltants, propietat

dels Tiberíades. El primer Tiberi vingué després que les legions de Roma conquistaren aquella terra als meus avis. I es feren els amos de tot.

A Diànum vivia un dels administradors, amb terres i interessos per Ilici, Saetabis i, segons deien, més al nord, a València i Saguntum. Ell s'encarregava de cobrar els tributs, puntualment, i d'imposar les lleis romanes. També vaig conèixer molts colons, antics legionaris de Juli Cèsar i August. En llicenciar-se, després de vint anys de servei, els soldats que sobrevivien a les guerres rebien terres arreu de l'Imperi. Alguns es convertiren en veïns nostres.

Jo sempre havia estat una xiqueta especial. O això pensava la gent. M'agradava més la companyia dels animals i els passejos per la muntanya que el tracte de les persones. En temps dels avis, el nostre poble vivia al cim d'una muntanya. Però les legions romanes els obligaren a deixar les serres i instal·lar-se al pla i a la costa. Segons el pare, els avis van ser dels últims a habitar a les muntanyes. Ara, al poblat de la serra només hi havia ruïnes. Tret de la cova de la Dona.

La cova era un lloc de pelegrinatge. S'hi accedia per sendes de llenyataires. No obstant això, els camins que conduïen a la cova de la Dona sempre estaven freqüen-

tats. Centenars de peus els mantenien oberts i lliures de vegetació. La velleta del cau era una remeiera: una bruixa.

A l'alqueria, havia sentit contar històries en veu baixa, al caliu del foc, durant les nits més fredes. Històries sobre el final de les últimes bruixes de Diànim, d'abans dels romans. Quan el nostre poble era lliure i habitava a les muntanyes.

La dona de la cova vivia sola, en una galeria natural, al costat de la cascada d'un rierol. Curava amb els coneixements de la natura, amb infusions i beuratges de plantes, amb pomades i micapans, amb la força de les oracions i la imposició de les mans. Parlava la llengua de les muntanyes, totalment distinta del llatí de colons i legionaris. També deien que endevinava el futur i enraonava amb el més enllà. I que a la cascada habitava un geni, una nimfa d'aigua amb poders màgics. De tant en tant, emergia de les aigües, concedia els seus dons o castigava amb malediccions.

Ignorava per què m'hi havien dut. No patia cap malaltia. La mare tampoc. La dona de la cova va agafar-me les mans i em mirà un bon tros, als ulls. Enmig de la penombra, la foguera resplendia al fons. L'olor d'olis fregits atabalava els sentits. I la dansa de les

ombres difuminava els objectes més diversos. Quan la seua mirada es creuà amb la meua, va ser com obrir una finestra i contemplar el paisatge interior dels meus pensaments. La dona era molt vella i arrugada, parlava xiulant, com les serps. Formulà algunes preguntes. En acabant, em manà esperar fora, a l'entrador. Havia d'enraonar amb la mare.

Durant el camí de tornada, la mare no va badar boca, perduda en els seus pensaments. De tant en tant, es girava i em mirava de reüll. D'una manera que no presagiava res de bo. La veritat és que mai no m'havia demostrat la mateixa estima que a la resta de germans. Aquella nit vaig descobrir el perquè. En tornar a casa, intuïa que els pares en parlarien. I en parlaren, quan creien que no els escoltava. Van enviar-me per llenya, abans de sopar. Els germans jugaven fora de casa. Vaig parar l'orella prop de la finestra. Els pares conversaven esverats:

–Això t'ha dit?

–Sí, no podem fer cap altra cosa. Pel nostre bé i pel d'ella.

–Com saps que no són desgavells de boja? Aquella dona té una caterva d'anys, deu caduquejar i està com una nit de trons.

–La dona de la cova no és cap grillada. Té la llavor. I ha dit que Diània també. Però una llavor diferent de la seua. Això ho he sabut jo des de sempre! Igual que el veïnat. Si es queda a casa i la descobreixen, ens posarà a tots en perill. La gent comença a murmurar. De xiqueta és una cosa. A mesura que es faça adulta, s'hi fixaran més. La dona de la cova m'ha explicat que la llavor germina a l'adolescència i no para de créixer fins a l'edat adulta. Ho ha deixat ben clar.

–Per mi, se'n poden anar tots a l'ample. La meua filla no té culpa de res.

–La teua filla no és filla meua. Encerta els canvis d'oratge. Endevina qui vindrà. Els animals la creuen. Te'n recordes d'aquell llop rabiós que rondava pels masos? El que va mossegar la neta del fuster? Tinc gravada la imatge en la memòria. Eren festes de Primavera i els xiquets jugaven a la sènia, en la benvinguda al bon temps. Unes quantes dones corrien, alertades pels lladrucs i els plors. I aleshores la vam veure: dreta, davant del llop rabiüt, d'aquella boca tota dents. Els altres xiquets havien fugit. Ella plantava cara a la bèstia. Tan serena. Murmurava unes paraules. El llop la va creure, va deixar estar la neta del fuster i girà cua.

